

ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN			STUDIERNAS MÅL (ENLIGT EXAMENSDEL) HELA EXAMEN ELLER EXAMENSDEL/EXAMENSDELAR	
ANTAL EXAMINA (st.)		GE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN Examensbenämningar: Tillverkning av skodon, skomakare (GE): 12 st. Arbete som assistent inom modebranschen, modeassistent (GE): 78 st. Tillverkning av inredningstextilier, tillverkare av inredningstextilier (GE): 15 st. Vård av textilier, textilvårdare (GE): 1–4 st. Tillverkning av designtextilier, tillverkare av designtextilier (GE): 36 st. Tillverkning av industriella textilier, tillverkare av textilier (GE): - Måttbeställningssömmerska (GE): 222 st. Modist (GE): 1–4 st. Sömmerska (GE): 39 st. Skräddare (GE): 15 st. Uppgift saknas: 6 st.	GE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN hel examen examensdel/ 4722 st. delar 399 st.	
Grundexamen inom textil- och modebranschen: 423 st. Yrkesexamen inom textil- och modebranschen: 48 st. Specialyrkesexamen inom textil- och modebranschen: 6 st.			YE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN hel examen examensdel/ 222 st. delar 54 st.	
ANTAL EXAMENSDELAR			SYE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN hel examen examensdel/ 21 st. delar 3 st.	
GE inom textil- och modebranschen: 5124 st. YE inom textil- och modebranschen: 276 st. SYE inom textil- och modebranschen: 24 st.			SYE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN Inga examensbenämningar	
Gemensamma examensdelar (GED): 39 st.	Lokala examensdelar: 69 st.	YE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN Examensbenämningar: Måttbeställningssömmerska (YE): 27 st. Tillverkare av designtextilier (YE): 1–4 st. Tillverkare av textilier (YE) Skomakare (YE): 1–4 st. Textilvårdare (YE): 12 st. Uppgift saknas: 1–4 st.		

ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN

Reflektioner

Antal avlagda examina

- Antalet avlagda grundexamina har ökat under de senaste fem åren. Jämfört med 2020 har cirka 80 % fler grundexamina avlagts. År 2024 har tillväxten varit särskilt betydande. Det avläggs klart färre yrkesexamina och specialyrkesexamina än grundexamina. Antalet avlagda specialyrkesexamina är lågt, men har hållits på samma nivå under de senaste åren. Antalet yrkesexamina har minskat något jämfört med tidigare år.

Antal avlagda examensdelar

- Antalet avlagda examensdelar i grundexamen har ökat betydligt jämfört med året innan, medan antalet har hållits på samma nivå i yrkesexamen och minskat betydligt i specialyrkesexamen.

Antal avlagda examensbenämningar

- Måttbeställningssömmerska är den klart populäraste examensbenämningen i både grundexamen och yrkesexamen. De näst populäraste examensbenämningarna i grundexamen är modeassistent och sömmerska.

Övriga anmärkningar

- För de flesta är målet med studierna att avlägga hela examen. Antalet studerande i grundexamen och specialyrkesexamen som strävar efter att avlägga hela examen har ökat betydligt jämfört med tidigare år.

Arbetslivskommissionen för textil och mode, lägesbild 2024

ANORDNANDE AV EXAMINA

ANORDNARTILLSTÅND

GE inom textil- och modebranschen: 55 st.
YE inom textil- och modebranschen: 22 st.
SYE inom textil- och modebranschen: 17 st.

AKTIVA ANORDNARE

GE inom textil- och modebranschen: 29 st.
YE inom textil- och modebranschen: 14 st.
SYE inom textil- och modebranschen: 4 st.

ICKE-AKTIVA ANORDNARE

GE inom textil- och modebranschen: 26 st.
YE inom textil- och modebranschen: 8 st.
SYE inom textil- och modebranschen: 13 st.

ANORDNANDE AV EXAMINA Diskussion

SPRÅKEN PÅ AVLAGDA EXAMINA

GE inom textil- och modebranschen

Finska 417 examinander
Svenska 6 examinander

YE inom textil- och modebranschen

Finska 48 examinander

SYE inom textil- och modebranschen

Finska 6 examinander

Språklig och geografisk täckning samt fördelning av prestationer

- Antalet anordnartillstånd och aktiva utbildningsanordnare har hållit en jämn nivå under de senaste fem åren.
- Yrkes- och specialyrkesexamina avläggs endast på finska. I fråga om grundexamen erbjuds examen på svenska endast av några utbildningsanordnare.
- Spridningen av utbildningsanordnare inom sektorn är geografiskt heltäckande i södra och västra Finland.
- En utbildningsanordnare har klart större prestationsmängder i grundexamen och en i yrkesexamen än de andra.

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Fördelning av platserna för yrkesprov

GE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN Arbetsplats 43,04 % Läroanstalt 48,21 % Arbetsplats + läroanstalt 8,17 % Uppgift saknas 0,58 % YE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN Arbetsplats 76,09 % Läroanstalt 21,74 % Arbetsplats + läroanstalt 1,09 % Uppgift saknas 1,09 % SYE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN Arbetsplats 75 % Läroanstalt 12,5 % Arbetsplats + läroanstalt 12,5 % Uppgift saknas -	Reflektioner över fördelningen av prestationsplatser • Största delen av kompetensen i yrkesexamina och specialyrkesexamina påvisas i yrkesprov. I grundexamina avläggs endast mindre än hälften på arbetsplatserna. • I fråga om grundexamina och yrkesexamina har siffrorna varit nästan oförändrade jämfört med tidigare år. I specialyrkesexamina har yrkesprov som görs på arbetsplatsen ökat betydligt. • Siffrorna med Uppgift saknas har förbättrats tydligt, dvs. det verkar som om utbildningsanordnarnas registreringar har utvecklats eller det har skett en förbättring gällande de tekniska utmaningarna med registreringarna. • Kommissionens utvecklingsförslag är att även yrkesprov hos en lättföretagare eller frilansare ska kunna räknas som yrkesprov på arbetsplatsen. Dessa är typiska för branschen, och även etablerade arbetsformer i dagens moderna arbetsliv.	Reflektioner kring yrkesprov som avläggs vid läroanstalter • Man kan inte se någon stor förändring i yrkesproven som genomförs vid läroanstalterna, men kommitténs önskemål är att man ytterligare utvecklar övergången till arbetslivet i samband med yrkesproven. Å andra sidan utförs också kundarbeten och frilansarbeten i läroanstaltsmiljö, varvid yrkesprov registreras som läroanstaltsprov. Det är lite utmanande för studerande att hitta arbetsplatser, särskilt för första årets studerande. Reflektioner kring utbildningsanordnarnas utvecklingsobjekt och goda praxis • Enligt kommissionens observationer strävar utbildningsanordnarna och lärarna efter att utveckla samarbetet med arbetslivet och söka samarbetspartner för vilka de studerande kan utföra yrkesprov. Det tar upp ganska mycket arbetstid, vilket minskar arbetstiden som kan användas för undervisningsarbetet.
---	---	---

Arbetslivskommissionen för textil och mode, lägesbild 2024

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Respons

Responsenkäter (skala 1–5)	Diskussion	
STUDERANDERESPONSENS AVSLUTANDE ENKÄT, YRKESPROV GE inom textil- och modebranschen 4,5 YE inom textil- och modebranschen 4,8 SYE inom textil- och modebranschen - (nationellt medeltal för respons 4,6) RESPONS FRÅN ARBETSPLATSHANDLEDAREN GE inom textil- och modebranschen 4,4 YE inom textil- och modebranschen 3,8 SYE inom textil- och modebranschen - (nationellt medeltal för respons 4,2) ARBETSPLATSRESPONS GE inom textil- och modebranschen 4,2 YE inom textil- och modebranschen 3,1 SYE inom textil- och modebranschen - (nationellt medeltal för respons 4,2)	Studeranderespons • Antalet respondenter har ökat med cirka 20 % från föregående finansieringsperiod. Medeltalen är på god nivå. I fråga om grundexamen är medeltalet för frågorna om förvärvande av kunnande 4,1, dvs. de studerande har varit nöjda med yrkesproven. Av responsen framgick att största delen anser att bedömningen av kunnandet är högklassig och att bedömare har varit sakkunniga.	Respons från arbetsplatshandledaren • Cirka 40 % har besvarat arbetsplatshandledarenkäten. Medeltalen är mycket bra, särskilt samarbetet med läroanstalterna i allmänhet och i fråga om att genomföra yrkesprov upplevs som bra erfarenheter. De lägsta medeltalen i både grund- och yrkesexamen gällde hur läroanstalten säkerställde att man kände till den studerandes PUK-mål på arbetsplatsen. Det fanns en del skillnader mellan utbildningsanordnarna, t.ex. betonades bristen på stöd för lärande i huvudstadsregionen. Arbetsplatsrespons • I allmänhet ligger utvärderingarna på en genomsnittlig nivå. Det lägsta medeltalet gäller möjligheten att rekrytera utexaminerade från läroanstalten i fråga. 38 % av arbetsplatserna besvarade arbetsplatsenkäten (30 % 2022–2023).

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Bedömning av kunnande och förverkligande av tvåpartsbedömningen i yrkesinriktade examensdelar

GE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN
Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 73,4 %
Uppgift saknas 0,4 %

YE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN
Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 97,8 %
Uppgift saknas 1,1 %

SYE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN
Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 75 %
Uppgift saknas -

VITSORD I BEDÖMNING AV KUNNANDE INOM YRKESUTBILDNINGEN

GE INOM TEXTIL- OCH MODEBRANSCHEN
Medeltal 3,8
Yrkesinriktad examensdel 3,9
Gemensam examensdel 3,7
(nationellt medeltal 3,7)

Reflektion kring förverkligandet av tvåpartsbedömningen

- I yrkesexamen förverkligas lärarens och representantens tvåpartsbedömning i bedömningen av kunnandet mycket väl. Grundexamen behöver ännu utvecklas till denna del. I båda har dock tvåpartsbedömningen ökat jämfört med föregående granskningsperiod.
- I specialyrkesexamen finns det utrymme för utveckling i fråga om tvåpartsbedömningen, och den har försämrats jämfört med föregående granskningsperiod.
- Siffran Uppgift saknas har också förbättrats jämfört med tidigare år.

Reflektioner kring utbildningsanordnarnas utvecklingsobjekt och goda praxis

- Enligt kommissionens observationer borde man satsa mer på tvåpartsbedömning i grundexamen och specialyrkesexamina.
- Resursfrågor kan vara en faktor i tillgången till bedömare från arbetslivet.

Reflektioner om planerna för bedömning av kunnande

- År 2024 hade planerna för bedömning av kunnande visserligen utvecklats mot bättre, enligt kommittéernas egna observationer.

EXAMENSGRUNDERNAS OCH EXAMENSSTRUKTURENS FUNKTION

Reflektioner kring hur examensgrunderna motsvarar arbetslivet, hur de fungerar och om examensstrukturen

GE inom textil- och modebranschen

- I grundexamen är valfriheten omfattande, vilket ses som en bra sak. Omfattningen möjliggör olika vägar för de studerande. Även om det finns många valfria examensdelar i examensgrunderna finns det i praktiken inte anordnare eller kompetenta lärare för alla examensdelar för att möta arbetslivets behov.
- Kompetensbehovet i anslutning till reparationssömnad har särskilt lyfts fram i arbetslivet.
- Företagen behöver experter inom industriell produktion, till exempel utexaminerade från textilbranschen, men utbildningsanordnarna erbjuder knappt något utbildningsutbud för detta, utan företagen utbildar själva sina anställda. I utbudet och undervisningen ligger tyngdpunkten ofta på hantverksmetoder (individuella hantverksfärdigheter och specialisering) i grundexamen inom textil- och modebranschen, men tyngdpunkten kunde också ligga på den industriella sidan.

YE inom textil- och modebranschen

- Yrkesexamen har bra och tydliga examensgrunder. Att skapa en helhet för arbetet som måttbeställningssömmerska fungerar bra.
- Avsaknaden av yrkesexamensbenämningar inom kompetensområdena för skräddare och modist är en brist som observerats.

SYE inom textil- och modebranschen

- Bildandet av en specialyrkesexamen verkar fungera, och därför finns det inga separata observationer om den. Antalet prestationer är dock lågt. Avsaknaden av examensbenämningar eller kompetensområden samt det lilla utbudet av utbildningsanordnare kan också påverka det låga antalet prestationer. Man känner kanske inte heller tillräckligt väl till de möjligheter som specialyrkesexamen erbjuder, jämfört med utbudet vid yrkeshögskolorna.

Reflektioner kring examensstrukturen

- Kommissionen har för närvarande inga separata observationer om detta.

Övriga anmärkningar

- Textil- och modebranschens examina är en väsentlig del av försörjningsberedskapen, så det är viktigt att beakta examina i detta sammanhang.

KÄLLOR

Bakgrund

Arbetslivskommissionen har utarbetat en lägesbild av kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömning av kunnande i examina inom sitt område.

Till arbetskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet inom den egna branschen (Statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017).

Källor som arbetslivskommissionen använder

Arbetslivskommissionen har haft tillgång till Utbildningsförvaltningens statistiktjänst www.vipunen.fi. Kvantitativa uppgifter (anordningstillstånd, prestationsuppgifter och responsuppgifter m.m.) har hämtats i början av 2025, och uppdateringar som lagts upp i Vipunen senare inte har uppdaterats i lägesbilden.

De examina som är i övergångsperioden ingår inte i de kvantitativa uppgifterna. I utbildningsanordnarnas anordnartillstånd bestäms utbildningsanordnarnas aktivitet utifrån om utbildningsanordnaren registrerat examens- eller examensdelsprestationer 2024.

I Vipunens rapportbeskrivning: På grund av datasekretess visas antalen 1–4 som gäller personer som värdet "1–4" och antal större än 4 avrundas till närmaste siffra delbar med 3. Medeltalen beräknas med skyddade tal.

Källmaterialet i lägesbildens reflektioner har varit till exempel arbetslivskommissionens besöksrapporter, eventuella utlåtanden om utkast till examensgrunder, planer för bedömning av kunnande samt eventuella begäran om rättelse gällande bedömning av kunnande som gjorts av studerande. Dessutom har man kunnat komplettera reflektionerna med arbetslivskommissionens medlemmars egna observationer.

Arbetslivskommissionens lägesbilder

Arbetslivskommissionernas webbplats och tidigare års lägesuppgifter och lägesbilder finns på Utbildningsstyrelsens webbplats:

<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/yrkesutbildning/arbetslivskommissioner>

Mer information

Arbetslivskommissionernas sekretariat, arbetslivskommissioner@oph.fi

Työelämätoimikunnat
Arbetslivskommissioner

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN